

ՄԷՏԱՅԸ

ՀԱՊԸԳԷԹ

ՆՈՒՄԵՐՈ 116 ՃՈՒՄԱՍ ԻՐԹԵՍԻ

Ի Ք Ի Ն Ճ Ի Ս Է Ն Է

3 ԱՊՐԻԼ 1871

Մէտայը Հազարէթ հափթատա պիր պէօյիւք վէ հէօվոյէ նրաքի նուսխէ թէրթիպի իլէնէյր օլունուր, քէպիր վէ սաղիր նուս-
խէլէրի իլէ պէրապէր պիր սէնէլիյի բէյին, Պէյադ Մէճիտիյէ 7, Ալթը այլըզը 4, Իւչ այլըզը 2՝, Գէպիր նուսխէսի 40 վէ
սաղիրի 20 փարպա ֆիրուսթ օլունաճադ: Տաշրալար իչլւն բոսթա՝ իւճրէթի զամմ օլունուր: Ապօնէ իչլւն Ղալաթատա էր-
ժէնի Բիլիսէսի սօգազընտա Նօ 19 իլէ մուրազգամ Միւհէնտիսիան մաթպասարնտա Մէտայը Հազարէթ օտաարնա միւրաճաւթ
օլունաճադ: Իլանաթըն սըրասը իւք տէֆա 60 փարա. իքլնճի տէֆա 30 գիւսաւէ նէյր օլունաճազլարա բազարըզ օլունաճադ:

ԱՍԻԹԱՆԷ 3 ԱՊՐԻԼ

Ի Լ Ա Ն

Միլլէթիմիդտէն սատագայա միւհ-
թաճ պուլունանլարըն ֆուգարախա-
նէ խտարէսինէ կէլէրէք քէնտիլէրինէ
ադ չօգ խանէ վէրիլմէսինի թալէպ
իթմիլէր վէ խտարէյի մէգքիւր թա-
րաֆընտան սիզին խիմլէրինիզ ճէրի-
տէմիզաւ մուգայ յէտ աշիլ տէնիլէ-
րէք բէատ իլէ ճէվապ իթա օլուն-
մուշ տուր սէօղէրի իլէ իլթիքեա
փուգու պուլմուշ օլտուղունտան, հէր
քիւքի սահիհէն սատագայա միւհ-
թաճ իսէ անլէրէ մըգատարը մինասի-
պէ իլէ խանէ օլաճաղընտան պու մի-
սիլուլէրին ֆուգարախանէ խտարէսի-
նէ միւրաճաւթ իլէմէլէրի պէյան
օլունուր:

Սորբ Թալիբ խաւախանէսի
Իպսէսի

2 Նիսան 1871.

Բէնջէմինի կիւնիւ Թրիէսթէտէն
կէլէն Նէմէ վաբօրու իլէ Հաշմէթ.

Իւ Բաբա Հազարէթլէրի թէրաֆըն-
տան նէգտը Սալթանաթը Սէնիլէյէ
ֆէվրէլատէ սէֆիր թայեին օլունան
թէրաֆընտան սէրբիսգորոտու սէմա-
հէթիւ Մօնտինեօր ֆրանքի մայէ-
թինտէ պուլունան իքի մօնտինեօր
սըրբէաթիպի զէվաթը միւհթէրէմէ
իլէ պիլլէքտէ Ոսթիանէյէ վիրուտ
իթմիլէր տիր: Սէֆիրի միւշարիլէյն
տարաթը աղիմէ իլէ Թօքիսանէյի ա-
միրէ փիշկեհաննա չըգտըգտան միլէ-
լը միւսթէլիֆէտէն խըճախընճ ա-
հալի վէ հէր թարիգաթ բուհպանը
միւթէհայզանը վէ միւթէպէրանը
քէնտիլինի սէլաւայըզ՝ վէ տէսթինի
պուս խալապ մէսէրէթը աղիմէ ըզ-
հար իթմիլէր տիր: Վէ օրտտան պիր
ալըյը ճէսիմէ իլէ վէ եիկիրմի եիկիր-
մի պէշ փայթօնլէր բիֆագաթը իլէ ա-
հէսթէ ահէսթէ Թօքհանէ վէ Գա-
րաքէյ թարիքի իլէ հարէքէթ ի-
տիւպ վէ հիւքիւմէթը Սէնիլէ թա-
րաֆընտան պուլունան աթըլը զսպը-
թան ալըյըն էօնիւնտէն կիտէրէք, գա-
րաղօխանէլէրին սաֆպէթէ սէլաւի-
րի վէ քիլիսէլէրին չան սէտալէրի ա-

րասընտա Պէյօղունտա Կլաւանի սօգա-
ղընտա վագի միւշարիլէյն Հազարէթլէրի
իչին մախսուսէն թէտարիք օլունան խա-
նէ է աղիմէ իթմիլ տիր. օրտտա քէն-
տիլէրինի Լաթիկ սէրբիսգորոտու վէ
Առաքելական Նուիրալը Մօնտինեօր
Բիլիւմ վէ Տէվլէթը Սիլիէ ճանիպին-
տէն սէֆիրի միւշարալէյն նէգտինէ
միւհմանտար թային օլունան խտարիճիլ-
տայրէի ճէլիլէսի սէրբիթապէթին-
տէն իզլէթիւ Վարթալիթի էֆէն-
տի գապուլ իթմիլէր տիր, վէ
Պապը Ուլի ճանիպի ճէլիլէսիտէն տա-
խի պրըճա պիր մէմուր իրսալի իլէ
սէֆիրի միւշարիլէյն իսթիֆսարը խա-
թըլը վէ թէպրիք իճրա օլունամուշտուր:
Վէ վագի օլաճադ մէսարիֆաթըն թէ-
րաֆը եշրէֆը սալթանաթը Սէնի-
լէ թէրաֆընտան գայրըլաճաղը էվ-
վէլճէ միւշարիլէյն մօնտինեօր Բիւ-
լիմէ Էսմէն պիլտիլիլմիշ օլտուղու-
վէճհ իւզրէ, միւճիպինճէ հէր պիր
խուսուտաթ քէմայը իգտամ վէ տիգ-
գաթ իլէ թէտարիք օլունամուշ տուր:
Մէսէլէյի մալիւմէ հագգընտա կէրէք
Սալթանաթը Սէնիլէ ճանիպի ճէլի-

լէրինտէն վէ կէրէք հաշմէթու Բա-
բա հաղրէթլէրի Թարաֆընտան տարֆ
օլունան պու գատար սայ ու իգտամ
ինչալլահ ու Թաալա խայրը պիր ֆէ-
թիճէյէ մուճիպ օլուր, վէ պիզան
պունու ճէնապը Հագգումն խաստէ.
թէն թէմէննի իտէրիզ:

Շարգը րոհպանն Լախայո-Բի-նո, Եանի
Բախլըգան Ռէն օլմէրի վէ պինան
ալէյի Բանադրանլարը հագգը ճէլի:

Շարգը րուհպանը վէ թէրաֆիլիլէ-
րի «Գաթոլիլի», Բոմատան պրըմա-
մըշը, տէյի լանգաթի րէսմի Թահ-
րիրաթ, զագէթա, րէսալէ, վէ լի-
սանլէրի իլէ ըսրար իթմէթտէ օլտուգ-
ճա, պիզիմտէ հագգըմը օլուր Գա-
թօլիք մէզհէպի ագայիտինտէն վէ
գալանինտէն քէնտիլէրին նէ տէրէ-
ճէ պրըմըշ ուգագլանմըշ օլտուգլա-
րընը կէօսթէրմէյէ. Եօգսա Գաթօլիք
ճէմիաթըմըղը պու սախթէ իսմ ու
չէօհրէթլէրի իլէ ալտաթմատան տուր
օլմատըգլարը հալտէ. պունա տա պիլ
աղըմըղը գաբայըպ, Գաթօլիք մէզ-
հէպին տօղըլուլուգլարընը մէյտանէ
գօյմագսըղ տուրամայըլ, Եօգ էյէր
Գաթօլիք տէյիլիլ Բոմատան պրըլտըգ
պիթտիք տէրլէր իսէ, պիլտէ Եա-
գալարընը սալը վէրիլիլ. հէր հանիլը
մէզհէպի իսթիյար իտէրլէր իսէ, մու-
պարէթի օլտուն տէր վէտալէշիլիլ:

Փագաթ Գաթօլիք իսմ ու մէզհէ-
պինի զասպ ու ճէպը իթտիքճէ, քէն-
տիլէրին քիզպ ու իթթիլալէրինի մէզ-
հէպճէ նէ մէրթէպէտէ իսէ, օգու-
յանլարըմըղա իպրազ ու պէյան իթ-
մէք պիլիլիլ իլին պիր պօրճու աղիմ
տիր, վէ պա լութֆու Շահանէ միւ-
ռատտէ պուլըրուլան սէրպէսթիլէթի
մէզհէպ պիլիլ պու խուսուստա թէ-
մին իսէր, ֆագաթ պիլիլիլ գաթիլէթ
իլէ հիշ պիր ալըպ վէրէճէյիլիլ Եօգ
տուր. մէզհէպ մուպահատսընտան
տըշարը չըգմայըլ. պահսըմըղ ամէլի
յաթ տէյիլ, նէզարիյաթ տըր. թէ-

ֆէրրուաթ տէյիլ Եաստըր ֆուտրազա
նէֆատիլէթ տէյիլ. իլմի իլահինն նա-
թըգը տըր. Խուսուլմէթ տէյիլ, իս-
լիսէթ տիր. Էոպպա Էսապէն, Կալա-
րիլէթ նագարիլէթէն ճէվապ վէրի-
լիր. վէ էկէր Շարգը կիւրուհինին
Գաթօլիք իտտասալը իլէ պէրապէր
իսթիյար իթտիլէրի ագայիտ վէ Թա-
լիմաթը տինիլէյէ նէզարէն քիլիսէճէ
տհվալլէրիտէ հերճուաճուլլուգ տըր.
հերետիկուլուք տըր տէմէյէ պիլըպ-
րուր մէճպուր օլունույօր իսէ, նէ
հագարաթ, նէ Թագպիհ մանասը իլէ
տիր. իլլա Էսասը մէզհէպիլէ իգթի-
զասընտան տըր. մէսէլա իլմի ֆիլոսո-
ֆիտէ «սթօիսիլիլ Եախօտ» րասի-
օնալիլիլ Եախօտ «րօզմինիանիլիլ Եալի-
թէմինի էօյրէտէն պիր զաթա սթօի-
սիլէն տիր, րասիօնալիլիլ տիր, րօզմի-
նիանիլիլ տիր տէնմէսի նէ հագարաթ
տըր, նէ Թագպիհ. նէ կիւճէնէ պիլիլ
նէ տարըլապիլիլ. Եալընըղ հագգը
վար մէսէլա «րասիօնալիլիլ» տէյիլ
իսէ, օլմատըղընը իսպաթ Էտիպ գա-
շըսընտաքինի միւթթէհիմ իթմէյէ.
պիլտէ իլթէ պէյլէ պիր ճէվապա
պէրլէմէթտէյիլ. պաշգտ կէօնա հէր
նէ ճէվապ վէրիլիլ իսէ, քէմ սէօզ
քէմագճէ սահիպինն տիր տէյերէք
իստէ իտէրիլ: Պու մուգատտէմէյի
գօյտուգտան սօղրա կէլէլիլ պահսը-
մըղա:

Շարգը կիւրուհինին գատիմտէն
պէրու աղըղլարընտա Էգգէր իթմիշ օլ-
տուգլարը սէօզ շու տուր քի, հագ-
սըղ Եէրէ Սուպրէլան գերապայճա-
օլտուն քէնտի տեղապահըղը Մօնսինէ օլ-
Բիլի իմ օլտուն քէնտի նուիրակըղը վէ
պրըճա Բաբա հաղրէթլէրինտէն քէն-
տինէ վէրիլիլ օլտան հիւքիւմէթէ
թէվիլէթէն մէզքիւր րէհապինի քէն-
տի բաբաղըգ սէլահիլէթլէրինտէն
մէն իթտիլէր. պունու սէյլէտիլէր
բաբաղլարը, պունու թէքրարլատըլար
տէօրթ Եպիսկոպոսլարը, պունու
Մէճմուատա սօն կիւնիլէրէտէք նէշը
օլտան պէնտէր թաղէլէյիլ Եէնիտէն
թէքրարլատըլար. վէ քէննիլ քիլի-
սէճէ օլտան պու կախակայուլթիւն հիւք-

միւ հիշ օլմուշ օլտուղընտան, ալ-
թըգ օնտան պօլլա վէրիլէն քէաֆ-
ֆէյի ահքէալ վէ միւճուգաթ վէ բա-
նագրանք հագգըղ վէ պինայէն ալէյի
հիշ հիւ բմիլտէ թուլթուլմալը տըր տէ-
տիլէր վէ էյլէ տէ հարէթէ իթտիլէր:

Էկէրէյի տիւնեա գուրըլալըտան
պէրի վահքիւմ օլտան քիլի հիշ պիր
վագըթ քէնտինն սուչու օլտուղընու
իգրար իթմէմիշ, վէ իշ պու հիւքմ
օլտան կախակայուլթիւն մատտէսի
իսէ Շարգը րէհապին Թարաֆընտան
վագը օլտան բողբոտան սօնպրա տախի
Բաբա հաղրէթլէրինն 1870 մայիս 20
կոնգալը իլէ պիր գաթ տահա Թաս-
տիգ օլմուշ օլտուղընտան, պունգէն
իւզէրինէ Եէնիտէն պահս իթմէք վի-
յատէ պիր շէյ կէօրիլիլ պիլիլ իսէ
տէ, մատամ քի կիւրուհի մէզքէթ
քէաֆֆէյի էօղրիւնէ թէմէլ իշ պու
կախակայուլթիւն հագգըղընը
վագ իթմիշ տիր, վէ կէահ սուրը Սե-
ֆօնսու լիլուորիտէն, կէահ քանու
նիսթ միւլէլիլէթտէն պաշմա սաբան
չէհատէ թ իպրապ Էտիպ սաֆտէրու
Էհալլինն ֆիքրիլիլ իլիպալ իթմէքտէ
տիրլէր, օլ սէպէպտէն պու խուսու-
ստան Գաթօլիք քիլիլիլ թալիլիլ
մուճիպինն նէ օլտուղընու պասթ
ու պէյան իթմէք քէք էլլէմ կէօրիլ-
նիւր, չիւնքի պու էօղրէրի պիր տէ-
ֆա թէմէլիլտէն սէօթիլլիլ անտէ,
քէնտիլէրճէ իւզէրինէ վագ իթմիլ-
լէրի պինանն տախի քէամիլէն Եը-
գըլաճաղը Թապիլի տիր, Իմաի Գաթօ-
լիք քիլիլիլ թալիլիլ պու խու-
սուստա օ տուր քի պիր քահանայ
թեմական Եպիսկոպոստան սէլահիլէ-
թի օլմատըգճա, մէմուրիլէթ իճրա
իտէմէզ. պու գանու օ գատար Էս-
կի վէ քէաֆֆէյի քիլիլիլ տէ մէրի իւ-
իճրա վէ էլլէմ պիր գանու տըր քի
հէման հէր ումուլի վէ մախսուսի
սինոգլարտա պունու վիքրի օլտալ
գալիլէն ճիւմէլ Թարաֆընտան քա-
յէթ օլունմատը Էմր ու թէնպիլիլ օլ-
մուշ տուր. հաթթա պունու իլին
տախի պիր քահանայ պիր թեմ
տէն տիլէր պիր թեմէ կիլթիլիլտէ

քէնտի եպիսկոպոստունուն իմզա-
սը ինչ ընթացական, վայական, եանի շա-
հառէթնամէսինի տիկէր եպիսկոպոսա
իպրազ իթմէտիքճէ գապուլ օլուն
մասըն տէյի եպիսկոպոսարա տախի
ճիւմէնին մալիւմիւ օլան Նիկիոյ ժո-
ղովքու շէտիտէն էմր իթմիշ տիր .
ուժմայըլ քի Շարգըլ բաբաղլար Նիկիոյ
կիպի Շարգուտ ագտ օլունան իլք վէ
էն մուազզամ մէճլիսէ Տրիտենդեան
ժողովքունա էթալիքլէրի կիպի « պու-
մէճլիս պիղի պօրճու էթմէզ տէ մէ կէ
ճէտորէթ իթմիւնէր : Վէ պու թեմ
վէ սէլահիլէթ մէպտէսի քիլիսէ թան-
ղիմաթընըն էսասըլ պիր մէպտէսի
տիր . վէ քիլիսէ Դասալարգո-Նիւն-Եա-
նի տիւրիլէթիւ մէրաթիպ ասէթա
պիր օրտու թանգիմաթը միսալի գու-
րուլմու շ օլտուղունտան, պիր սէրաս-
քէրին թախթը իտարէյի ումուլմիսինտէ
այըլ այըլ ալայլար , թապուրլար այ-
ըլ այըլ զապըթա մարիթէթի իլէ ու-
սուլու զապըթիլէ իւզրէ իտարէ օլ-
տուղլարը կիպի , քիլիսէ տախի
պիր ըյիսի էքրէմ Բաբա վէ օնաթա-
պի բաթըլիլէր , մէթրօքօլիլէր , Ե-
պիսկոպոսար թախթը իտարէօինտէ
գայըլմագտա տըր :

Իմտի պիր թեմական եպիսկոպո-
սուն հագգը տըր քէնտի թեմինտէ
պուլունան բաբաղլարըն իսթասընա
կ'օրէ անլէրի քիլիսէ միւճապաթը
իլէ թէրպիլէ իթմէք . վէ պու մատ-
տէ հէմ թապիլի տիր հէմ քիլիսէ գա-
նունամէլէրին հէր թէրաթընտա մու-
գայլէտ վէ Էրմէնիճէ կանոնագիրք
թապիր օլունան քիթապտա տախի
միւքէրլէրէն զիքր օլունմուշ տուր :
Պէյլէ պիր միւճաղաթա միւսթահագ
օլան էն աղըր իսթալէրին պիրի բա-
բաղլէրին քէնտի թեմական եպիսկո-
պոսունա գարըլ տուրմասը տըր , Եա-
նի անըն օրէնա-որ Խարգու-որ սէլահիլէ-
թինի ըհտտ իթմէլէրի տիր . եպիսկո-
պոսարտա իտէ քիլիսէ ճէզասը վէր
մէք հագգը քիլիսէ գանունունտան
Եանի Եիլէյցալան իրաւունքտան օլմա-
յուպ Ասոր-ասթային Եանի Ալլահանի հագգ
իլէ քէնտիլէրտէ մէվճուտ տուր :

Իմտի օրինաւոր քիլիսէ հիւքիւմէթի-
նէ իթաաթարղըք իսեանը նէ գա-
տար ալանի , նէ գատար շամաթալը
վէ ըհտտ վէ ճուճհուրու , տէրնէք-
լի իտէ , օ գատար տահա զիյառէ գա-
ղէպէ միւսթահագ տըր . շէյլէ քի
իսթա տէրէճէսինտէն չրգըպ ճինա-
յէթ տէրէճէսինտէ կիլէր , վէ պու
նուն իչին քիլիսէ գանունլէրինտէ
ատի պիր բաբասըն քէնտի թեմակա-
նընա իթաաթարղըք էթմէսինտէ մէ-
սէլա պիր տէրէճէ ճէզա թէրթիպ
օլունուր իտէ , ճիւմհուր իլէ պէշ
օն Եիրմի վէ օթուզ վէ գըրգ բա-
բազ պիր Եէրէ կէլիպ տէրնէք իտէր-
լէրտէ , քիլիսէճէ պունա չարաթուլ
Եանի Գօնալիպի-Եալէնիք , պու իտէ
շէտիտ զաղէպլէր իլէ գաղէպլէնիք .
չիւնքի թեմական հիւքիւմէթէ ալէնի
ըհտտ վէ մուլմանթան զօրպալըլըն
պու իքմալի տիր : Օնուն իչին նասըլ
զիրտէ կէօրէճէյիլ Առաքելական տէ-
նիլէն գանունլարտա ասի չրգան բա-
բաս իչին Եէրէ Գոնալիպի տէյի
այըլճա զիքր օլմուշ տուր , վէ սօ-
գուղունճու Պիոս քահանայապետ
հաղէթլէրի մարտ 11 կոնդակընտա
Պահալարեանըն ինթիլապընը ճէհր
էթտիլի սըրատա , օնա մուալլին օլան
տէրնէյի (քօնսիլիպիլիւ) տախի
ճէհր ու ըհտտ իթմիշ տիր : Թըպ-
գըսը Ասիլթանէտէ տօգուղունճու
տէհրտէ Սթամպուլուն մէշուր Պատ-
րիարքը իգնատիոտա գարըլ տէրնէք
գուրուպ ասի չրգան Փոտ վէ եպիսկոպոս
վէ քահանալար կիւրուհինէ , քի հայ-
ըլճա իտիլէր , բէք աղըր ճէզալար
թէրթիպ օլունմըլ տըր , վէ մէզքիւր
Փոտտան քի սուրը իգնատիոտուն ա-
թուընը զասպ իթմիշ իտի . թագտիս
օլունան ճէմիլի եպիսկոպոսարըն իւղէ-
րինտէն Տինճի սինոգ քեաթթէյի եպիս-
կոպոլուք մէմուրիլէթինի Էլպիսէսինի
շէօհրէթինի ալըպ Էօմրլէրի օլտուգ-
ճա ալ իսրահայիլար սըրալէն Էլէրմիշ Կիլ ,
ի Դասա ալ իսրահայիլանայ Կարգիլէրէք .
չիւնքի բանագրանըլը վէ նախթէ
պատրիարք վէ տէրնէք ըյիսի օլան
Փոտտան եպիսկոպոս թագտիս օլ-

մուշար իտի , Շիմտիլիք պու գատա-
րընը թէթէքքիւր իթմէքտէ օլտուն-
լար Պահալարեան մարիթէթի իլէ
մէյտանտա կէղէն տէօրթլէր :

Իմտի պիղ պահարմըգա տէօնէրէք ,
թեմական հիւքիւմէթէ իսեան իտէն
քահանալար հագգընտա . Գիլիսէ
գանունլէրինտէ թէրթիպ օլունան
ճէզանամէյի պիր Եանա պըրագըպ ,
էյլէ պիր գանուն իպրազ իտէճէյիլ
քի Շարգըլ կիւրուհի էօղր իտիպ
րէտտինէ գաղգըլմասըն . Եանի .
Ասիլթանէտէ պուլտան պին սէնէ Էվ-
վէլ ճէմ օլմուշ օլան տիեղերական
սէքիլինճի ժողովքուն օնունճու գա-
նունունու իպրազ իտէրիլք քի պէյլէ
տէր : «Մի որ յեկեղեցւոյ պաշտօնէ-
ից առանց վճռոյ օրինաւոր ժողովոյ
համարձակեցոյ ի հաղորդութենէ
հայրապետի , եպիսկոպոսապետի կամ
եպիսկոպոսի իւրոյ պատճառանօք ի-
ւիք ի բաց կալ կամ զանուն նորա
յԱստուածային պաշտաման և առա-
ջի սրբոյ սեղանոյ չյիշել . Օրինա-
զանցք հրամանիս եպիսկոպոսք և ժա-
ռանգաւորք ի պատուոյն վոյրոպտեցին .
իսկ վանականք և աշխարհականք յե-
կեղեցւոյն հաղորդութենէ չլիցան
մինչև դարձցին յապաշխարութիւն»
Եանիեա «քիլիսէ մէմուրլէրինտէնճիլ-
պիրի մէշուր մէճլիս գարարը օլմա-
տըգճա քէնտի պատրիարքընը Արքեպիս-
կոպոսունուն Եախօտ եպիսկոպոսընըն
իլհագիլէթինտէն հիչ պիր վէսիլէ իլէ
այըլմասըն , Եախօտ օնուն իսմիլի Ալ-
լահանի իպատէթլէրտէ վէ սպիղ միհ-
րապըն Էօնիւնտէ անմամազըլք էթմէ-
սին . պու թէնպիհէ գարըլ կէլէն Ե-
պիսկոպոսարըն վէ քահանալարըն
կարգլարը ալընսըն , կրօնաւորտան
Եախօտ ճէմիլաթտան իտէ քիլիսէ իւ-
հագիլէթինտէն մահրում օլտունլար
թէօվպէյէ կէլինճէյէտէք» իլթէ պուն-
տան պին սէնէ Էվվէլ Եինէ պու
Ստամպուլտա ումուլմի քիլիսէ տիեղե-
րական պիր ժողովքտա պէյլէճէ Էմր
ու թէնպիհ իթմիշ օլուպ , սանըրսըն
քի պին սէնէ սօղրա օլաճաղընը կէ՛

ընկալ խթմիսրաճ խտիպ իգթիզա ի տէն էմը ու նիզամը վաղ իթմիշ տիր:

Պուռ նէ Լատիրանեաննէ ճրիտենաւ եան ժողովք տուր, քի պիղիմ Ծարգլար կիւն պաթը նրզամը տըր տէյէ. բէք գապուլ իթմէյիզ տէսինէր. եօգ էկէր Ծարգտա թէճէմիւ իթմիշ պիր տիեղերական ժողովքուն գանուուու տախի գապուլ իթմէյիզ տէրէր իսէ. նէ Դարպլը նէ Ծարգլը բլուպ՝ նէ օլաուգլարընը պիլտիրտինէր քի օնա կէօրէ միւշքիլաթլէրինէ ճէվապ վէրէ. իմ, ֆագաթ բէնտիլէր Ծարգ գաթոյիլ տէտիքճէ՝ հագգըմըզ վար բէնտի սիւհալէրի. իլէ բէնտիլէրինի մաղլուպ էթմէյէ: Իմտի պու Տիեղէրական ժողովք ահքեամընճա պիր քահանայ եախօտ պիր եպիսկոպոս թեմական եպիսկոպոսուն իլհագիլէթինաէն օրինաւոր եանի մէշրու մէճիւս սիճիլի օլմայարագ պրըլըր, եախօտ իսմինի յիշել իթմէզ իսէ. տէյիլ կախակայութիւն, իլլա կարգադուրիլուգ միւշաղաթընա միւշ թահագգ տըր, վէ կրօնաւոր իսէ, բանադրանքա տախի: Քօ Ծարգլըլար բէնտիլէրի պիղէ տէսինէր նէ հագգ իլէ, հանկը օրինաւոր մէճիւս սիճիլի իլէ հէմ Պատրիարք հէմ Սթամպուրուն 25 սէնէտէն պէրիւ թեմականը օլան պիր չօպանըն իլհագիլէթինաէն այրըլտըլար. օնուն իսմինի պատարագ տա անմագտան վաղ կէչտիլէր. պու օրինաւոր մէճիւս Բրօքաղանտա Սուրբ ժողովք մէճիւս մի իտի, խայըր. չիւն. քի զրտտընը բէնտիլէրէ պէյան իտիւպ տուրմագաա իտի. եօգսամը Ոսկեքերան ժամատունունաա եախօտ Լալէ սօգաղընտա ֆունվար 25 տէր. նէյի մի իտի օրինաւոր ժողովք. ճէվապ վէրտինէր: Ծարգլը բէնտիլէն պիր թեմական եպիսկոպոստան այրըլապիլմէք իչիւն հանկը վէ նէ թարղ մէճիւս մէշրու վէ օրինաւոր սալըլըր. եա օ տուր քի մէտրօպօլիտ տին եախօտ պատրիարքըն մէճիւսի, եա նիհայէթ Սուրբ Սթուուն բիյա. սէթիստէ օլան Բօմա մէճալիսի օլապիլիր:

Պուռուն հիշ պիրիսի բէնտիլէրինէ պէյլէ պիր ֆէթվա վէրմէմիշ տիր, իմտի տէֆա սօրարըզ ճէվապ վէրտինէր. հանկը օրինաւոր մէճիւս ֆէթվաթ իլէ բիլիսէնին պէյլէ էն ալըր պիր թէնպիհինի պապ ալթընա տլմայա ճէնտրէթ իթտիլէր: Իշթէ պու թէնպիհ մու ճիպիլնէ ֆունվար 25 իսեան կիրուհի բէնտիլէրի տէյիլ պիր կախակայութիւնա, իլլա բանադրանք իլէ տախի գաղէպլէմէյէ փիւնթահագգ իտիլէք: չիւնքի պիր ումուլ ժողովք՝ բիլիսէ իլհագիլէթինաէն մահրում օլտունլար թէօլպէյէ կէլիլնէյէտէք. տէյօր. Իմտի Սապքէլեան գերապայծառ եախօտ Մօնսինեօր Բիլուլիմ պու թարղ պաշ գալըրան տա բաբաղարը տախի պիր կախակայութիւն իլէ գաղէպլէմիշ իսէ, չօգ մու էթմիշ աղ մը էթմիշ. կարգադուրի կախօտ բանադրեալ իլան էտէյիտիլէր նէ տ'յէ պիլիլիլէր իտի ետլէրինտէ պիր տիեղերական ժողովքուն պէյլէ գաթի պիր սիճիլի օլտուղու հայտէ:

Պէլքի Տրիտենդեան ժողովքուն նրզամ գարարլըրընը պիլ Սրեկեհանըզ տէյի գապուլ էթմէյէն Ծարգլը բէնտիլէն չու արալըք սրգլաա կիրտիլէրի իչիւն Տրիտենդեան ժողովքուն թանգիմաթընա միւշաղաթ իտիլէք տէրիլէր քի բիլիսէ գանուուու ճէվապան էվիլէլ շէրիաթ, մու հագգ. մէ էմը իտէր, վէ պու շէրաթթը վէ մուհագգէմէյի նէ Սապքէլեան գերապայծառ նէ Մօնսինեօր Բիլուլիմ էթմէմիշէր, հանի թահիրաթը (աթթօլարը) նտըլ քի Մէճմուանըն 991 նու. մէրօ իլէ մուրագգամ'նուսէտէ կէօ. բիւլէն էրմէնիճէ բանադրանք իւղէ. բինէ օլան պէնտին միւշլիլի պահա իթմիշ տիր: Փագաթ պիլ սօրարըզ էվիլէլ բէնտիլէրինէ պու նէ Ծարգլըլըզ տըր քի, իսթէտիլէրի վագըթ Ծարգլը օլուպ Դարպ սինթլարըն նիզամ գարարլըրընը թանըմաղար, պէյնտիլէրի վագթտա եանի շարգճա տարա կէլտիքտէ Դարպ բիլիսէսի գա

նուշարընա միւշաղաթ իտիլէր: Սէյլէսինէր հպնկիսինի թուլթաղլար. իլմի գանուլնա աշիա օլան պիլիլ. քի բիլիսէճէ միւշաղաթ վէրմէք իչիւն պիր բաբաա Ծարգ գանուուու Տրիտենդեան ժողովքուն թէրթիպի կիպի ուղուն ուղաղլա մուհագգէմէ թանըմաղ, ալանի գապահաթլարտա գանուն բէնտիլ բէնտինէ գապահաթլըլարը չարիար. թեմականա եալընըլ իսթար վէ իլան սօրճուունք պըրագըր:

Իմտի Ծարգլըլար պու Ծարգ գանուունամէսի շիտտէթինտէն իսլաս օլմագ իչիւն Դարպ բիլիսէսի եանի Տրիտենդեան գանուլէրինէ սրղընըլար. ֆագաթ պուռնա պիլմէլի տիրէր քի իտէնտիլի վագըթ Ծարգ իսթիպաղը սըլիտէնտիլի վագըթաա Դարպ նիզամ օլմագ. էկէր Դարպ գանուլէրին ֆէրայիլինի գապուլ իթմէզէր իսէ, նէ հագգ իլէ սուրբ Սթօնտա Լիլուորինին Տրիտենտեան ժողովքընը շէրիաթ գանուլէրինէ միւշաղաթ իտէյօրըր. ֆագաթ շէրիաթ վէ մուհագգէմէ իսթէմէտէն մագոհա շու տուր քի Սապքէլեան գերապայծառ եախօտ մօնսինեօր Բիլուլիմ պիր շէրիաթ թարիլի. նէ կիրտի մի, արթըզ Ծարգլը բէնտիլէն իսթէտիլէրի կիպի օյնատըլ տուրաճագըք բաք, նէ մուճիպ, բէնտիլէրէ եօլման մէքթուպլէրի պիլէ ալմայըզ գապուլ իթմէյիպ, ուշաղարըն էլէրինէ վէրիպ կէրի եօլլաարգլարըն կէօրմէտիլ մի. ժամիլէ կէլիլիսէ էվալ տէյիլ տիր, տէյի միւմարլըլա, Դէճէ կիւնտիւղ զալիլըլ ժամկոչլար տա փախաղարտան պիլբինի պիւլապիլմէք, եախօտ կաթօղիլտարանա կէլ տէյէպիլմէք՝ եախօտ պիր մէքթուպ էլլէրինէ վէրմէք իչիլ կէզիպ արատըզլարը ունուլթու տու մու:

Իշաէ շարգլը կրօնաւորլարըն իսթէտիլի պու իտի, հիւքիւմէթի օյնաթըլ տուրաճագլար բաք, բէնտիլէրի իսէ պիլա ճէզա թեմական եպիսկոպոսուն իսմինի պատարագլար:

տա անմայրայ ֆիւթուրսուղ կէդիս
տուրաճագլար քար չ ֆագաթ պիղ
պու պահպարը պէր Թէրաֆ իտիս
վէ շարգ վէ ղարպ հանկի ճէղանա
մէյի իսթէրլէր իսէ գապուլ իտէրէք
տէրիզ քի քիլիսէ քանուշարժնը վէ նը
ղամընը պիլիրիղ տէյի տուրան շարգլը
լուհպանլէր պիլմէլի իտիլէր քի պիր
վէ խուսուսա տահա զիյատէ բարսոզ
լար պիր օլուս պիւմէլիճէ տէրնէք վէ
ճիւմհուր իլէ իսեան իտէրլէր
իսէ, նէ շարգտա նէ ղարպտա պաշ-
գա տիւրլիւ մուհպէմէ օլմաղ : Հի-
փիւթի թանճաճ տէյէն բարազա կէլ
շէրաաթ կէ օրէյիմ տէնէմէղ, վէ պու
տա էմրը Թապիի տիր . չիւնքի շէրի-
լըն էսաը օլմէ էի-փիւթի Թանըմայանա
էվլէլ էմրտէ հիւքիւմէթի Թանըմա-
սը լազըմ կէլիր . օլ սէպէպտէն պու
մագուլէլէրէ լէսմէն պիր իքի իմասաթ
Թէքլիֆ օլունուր, Թէքլիֆի տիլնէյիս
իսեանտէն վաղ կէչէր, հիւքիւմէթէ
իմասաթ իտէր իսէ ճիւրաթ իմտիլի
հալին Թէֆէրլուաթը Թէֆլիշէ ալը-
նըպ՝ մուճիպինճէ անա մոււամէլէ օ-
լունուր . գապուլ իմմէտիլի հալտէ
միւճագաթ վէրիլիր պիլթէր :

իշխէ իսեան կիրուհինէ օրանմուհաքէ-
մէ պէջլէ օլուրպիր սէրապէրէ գարշը
սոի չըգըպ զօրպալըդ իտէն նէֆէ-
րէ շէրաթ մը զուրարար Եօգսա
իթաւթ էմը իաիլիպ պիր իքի իս-
թար բէտտ օլտուգու կիպիզապթ ու
րադթ վէ միւճալթ մը օլուր , պիր
մահալին պիր թագըմ ահալիսի վալի-
նին հիւքիւմէթի թանըմայըդ տէյի
լիսանէն , Եազը իլէ բրօթէսթօ վէ
բէտտ իտէրսէ , հիւքիւմէթ աճապ
տիվան մը գուրար . կէլին պագալըմ
պէնի թանըմախյա , պանա խոսիմ
չըգմայա հագ գընըզ վար մը արայալըմ
թահգիդ իտէլիմ մի տէր , Եօգսա
իթաւթ թէքլիֆ իտէր , վէ գուպուլ օ-
լունմապ իտէ ախը ու կիրիֆթ մի իտէր :

Քիլիսէտէ տախի իշթէ պու պիպէլէն,
պու նըզում տահա սըգը տըր, օթուզ
շըրգ բարազ պիր թագըմ աշխարհա-
կան իլէ տէրնէք գու-լսար և անտ շարթ

իտերլէր , կաթողիկոսուն , թեմական
 եպիսկոպոսուն խմբին պատարագում
 խօտ պէ խօտ թերք իթմէյի գարար
 վէրիւրէր վէ իտերլէր , հիւքիւմէթի
 թէրք իթմիւքիւ տէյի հէմ իգարար ի
 տէրլէր , հէմ եազարար , հէմ իլան
 իտերլէր , պիր թեմ իշինտէ հերձուած
 թէմէլինի գօրլար , խեան ձիւնկարնէն
 էն ազըրընը թէքմիլ իտերլէր , պուն
 լարա հապէթ վէրիլիր , իթապթ
 թէրլիֆ օլունուճր , ոնա գարշըլըգ
 քէնալիլէրի մէքթուպ վէ տալէթ վէ
 էմր գապուլ իթմէպլէր . վէ պու
 նուն իշին քիլիսէ գարուլարընտա . վէ
 մաթպուաթ իլէ իիթարլար օլունուր ,
 իսմ ու շէօհրէթլէրի իլէ քէնալիլէրէ
 տալէթ հապէր վէ վատէ վէրիլիր ,
 հաթտա վէրիլէն վատէ տէֆա տէֆա
 թէքրարլանտըլը իշին աաէթա մօն
 ոինեօր իլիւիմի իսեան կիրուհի մէ
 զաքէ պիլէ ալըր . հասըլք պիր իսեան
 նէ գառար զիյատէ ալանի մութան
 թան , վէ ազըր օլապիլիրսէ թէքմիլէն
 իճրա իտերլէր , հիւ պիրիսի պու
 րէսմի իլան վէ իիթարլարըն իւղէբի
 նէ պիլղաթ կէլիպ հիւքիւմէթէ քէն
 տի թէպրիլէյի զիմմէթինի իպըաղ իթ
 մէդ . ֆագաթ պիր մէքթուպ իլէ
 թեմական հիւքիւմէթի խալիֆաթապլարը
 նը իշին ըսրար իպիպ խեանլիլին խապիդ վէ
 խիւլայիլէրի օլալար , խալլըթ իճր
 արձէրիլէր խալիլէն իլան վէ պէյան ի
 րէրլէր . կիւնլէր կէչէր , վատէլէր իի
 թամ պուլուր , իսեան իսէ ալէվ
 անիր կրտէր , արթըգ պէյլէ պիր
 ձիւնկարա բանադրանք կարգադուրկ
 ուգ ճէզարը եագըլըր իքէն եար
 րըլ քահանայըլը մէմուրլէթի մէն
 օլուրսա հադդսըլ մը օլմուշ օլուր .
 եախօտ պունա հապէրիլ , ռուչուր ,
 վատէսիլ , իիթարսըլ , տիլնէմէքսիլին
 իւճազաթ մը վէրլիտի տէրլէր . իշ
 մէ պու մուհաքէմէնին թահրիրաթը
 աթթըր զազէթալարուտ տախի
 էշը ու իլան օլմուշ տուր . պուն
 ոսն զիյատէ նէ իսթէնիր .

Իմո՛ւ տանձաւընչարքի կախոսկա-
յութիւն հագստը աբր տէյի պաղորը-
մաւէրի իլէ քիմէյի ալտաթապիլիը

Լէր . Էվվէթ պիր մուհաքէմէ վէ պիր
Թէֆթիշ իհթիյաճը տախի վար . ֆա-
գաթ նէ վադըթ քի Թէօլպէյէ կէ-
վիպ տէօնէրլէրսէ Թապիի պիր տիվան
գուրուլուպ վէ պու իսեաննն Թէ-
ֆէրրուաթը Թէֆթիշ օլունուպ , հան-
կըսըննն պու . իսեանա էլպաշը վէ րէհ-
պէր օլտուղու , հանկիսիսինն պիզա-
րուր օնլարըն արտը սըրա կիթմիշ օլ-
տուղու Թահգիգ օլունուպ , օնա
կէօրէ մուամէլէ օլունմասը լազըմ
կէվիր : Իշթէ իսեան հալինտէ պու-
լունան պիր կիւրիւհին մուհաքէմէսի
պու տուր :

Գօ վարսընլար պոռնտան սօղ-
րա եինէ կախակայու թիւն հազ-
սըզ բոր տէյէպիլսինէր: Պէլքի Շարգ-
լը բէհապին քէնտի ճէմաթլարընը
ալտաթմագ իչին պահս իտէրէր քի
քէէննի մահապի բուհանի հիւքիւ-
մէ թտէն սուրբ Աթոռա միւրաճաաթ,
բողոք իթմիշ օլտուգլարընտան, Ա-
ռաքելեան գերապայծառ եախստ
Մօնսինեօր Բլուիմին արթըգ քէնտի
իւգէրլէրինէ սէլահլէթի գալմամըշ
օլուպ քէնտիլէրինի գաղէպլէմէյէ
հագլէրի օլամագ եախստ գաղէպլէ-
սէլէր տէ օ գաղէպլէրի հիշ եէրինէ
դօյուպ մատամ քի բողոք իթմիշ-
լէր քէմաֆի սապըգ սէլահլէթի կի-
պի տալրանմայա հագլէրի օլա, վէ
պոռնատա սուրբ Ալֆօնսոս Լի-
կուորիան, Լայմանտան, Տէվլի-
տէն իսպաթլար վէ շահատէթլէր
կէթիբիլէր: պիլմէյօրուզ քի պու-
պահլար իլէ քէնտի թէրաֆիլիլէրի-
նի նէ գատար ալտաթապիլիլէր,
գաթօլիբլէր իսէ պէյլէ ագլէ ֆիբրէ
տախի մուղայիր պահսլէր իլէ ալտան
մազլար, չիւնքի Բողոք մագսէտի
միւթթէհիմէ պիլ մէճալ տէմէք իսէ,
նաալլ քի քիմսէ ինքեար կէլէմէզ ֆա-
գաթ հիւքիւմէթի, նըզամը պօր-
ճսւ, իթաաթը պագ ալթընա ալըպ
ղէվգլէնէճէք պիլ ալաթ տէյիլ տիւր
վէ օլամագ, շիւպհէ եօգ կէրէք Ա-
ռաքելեան Գերապայծառըն, կէրէք
մօնսինեօր Բլուիմին սիճիլինտէն Բօ-
մայա միւրաճաաթ իտէպիլիլէր փնի

Ֆազաթ վերլիկն միւշազաթա պիր աչնի վագիթտէ րայէթ իթմէլէրի լազըմ կէլիր իտիւ Բաբէլն եանի նըզամ վէ թէրպիւն մատգէմինտէ բողոք ի տէնս հիւքիւմէթին մուամէլէսինի տգը իտէմէզ քի գանդըն իտանը իլէ պու մատտէլէրտէ բողոքըն եալընդ ին Բաբէլն թէլէսիքի վար տէնիր նա սըլ քի Պիոս Բաբա հագրէթլէրի տա ին 1870 փետրուար 24 թարիսի իլէ Մոնսինեօր Բիւիմէ խիթապէն նէշր օլունան նամէսինտէ պունու պատթ ու պէյան իթմիշ տիր պէյլէ օլմայրպ տա՝ հէր բողոք իլէ հիւքիւմէթին ե լի գօլու անի վագիթտէ պաղլանմա սըլազըմ կէլսէ քիլիսէ պիր իտեան ճիւմէլուրու օլուր պիթէր իտի ճիւ մանի հիւքիւմէթտէ տախի պիր վա լիսէ պիր դապիթէ գարը իտեան ի տէն ահալի եախտ նէֆէրին սէրաւ քէրինէ եախտ հիւքիւմէթը մէքէ գիլէյէ միւրաճաթէ հագգը օլապի լիր ֆազաթ պունու իլին նէֆէր իոթէտիլի հապասաթը եախտ իտեանը իճրա իտիպ միւշազաթորդ գալա պիլիր մի օնու իլին քի էվլէլէ օն տան պէյլէ մագամա միւրաճաթ իթմիշ տիր Եյլէ օլմագ լազըմ կէ սէ հէր էշի հապասաթ էվլէլէ պի ըէր բողոք նամէպի հիւքիւմէթէ թագտիմ էտիպ սէրպէթէ իսթէ տիլի հաշարիլի քէթիլիլիլ իտէպիլէլէ օլուր Եախտ էշը ֆէսպա պիր բաբազ պիր հապասաթ իճրա իթմէք իսթէր իսէ էվլէլէ Բօմայա պիր բողոք նամէսի եազըպ վէ թեմականա թագտիմ իտիպ գօլունու պաղլաորդ տան սողրա արթըդ իսթէտիլի կիպի աթընը օ նատըպ իսթէտիլի հապասաթը իսա թայը վէ հէր պիր հաշարիլիլի տլանէն տախի իճրա իտէր վէ մատամ քի բողոք սէպէպիլնէ թեմականտան արգե լեալ լալմազ ճիւրաթ իթտիլի ֆէնա լըզլըվէ սու ի իպրէթլէրի իլէ պէրապէր հէմիթմուվանանը էթմէյէ հէմ աղիդ միհրապըն էգնիւնտէ բաբազըդ իճրա իթմէյէ վէ ճէմաթը րուհանիճէ կիթմէյէ հագգը օլապիլէլէ օլուր Ե

էյ պունու տա հանկը ագլ հանկը վիճ տան հանկը քիլիսէ հանկը մէզհէպ հանկը հիւքիւմէթ գապուլիտէր պու թէրթիպիլէ հիշ պիր քիլիսէ պիր նըզամ պիր հիւքիւմէթ հաթտա պիր ճէմէյէթ գալապիլիլ մի իլէլէ Եյլէ իսէ Եարգը րուհանիլն կիթալպու թիւնա հագորդ տըր տէյու պաղըրը տըգլարը նէ սէմէք օլտուղու աղնա շըլըր Ե

Կէլէլիմ բանադրանը մէպտէսինէ շիմտիլէտէք օլան պահօրմըտան բա նադրանը տախի նէ գատար հագգ վէ սէլահիլէթ իլէ մէզքիւր րուհ պունա վէրիլիլ օլտուղու աղնաշըլըր տըր Ելանքի էյէր պիր իտեան իսա թատըն սէքիլիլնէ Տիեզերական ժողով մուճիպիլնէ հէմ կարգազուրկ լուր հէմ բանադրանը ճէզաոր միւս թահագգ իսէ թապիլիտիր քի պու իս եանտէ Բեանիլիլ Ելէ եանիլ ինտ վէ նէֆտանիլէթ իլէ գալանլարա վէ վէրիլէն իլէ ճէզապ տիլիլմէյիլ պիլ իճրա իտէն բաբազլարա բանադրանը ճէզաոր տահա գիլառէ մուգարէր վէ թապիլի տիր Ելանքի պուլուն տուգլարը տախիլ Ելանհաթընա պիր տէ շունու իլալէ իթտիլէր քի բողոք լարը Սուրբ Աթուա վասլ օլուպ ճէ վասլէն 1870 մայիս 20 կոնգակը իլէ Բաբա հագրէթլէրի իթաթ էմր իթ միշ իլէն հիշ պիր իշ եէրինէ գօլմայրպ պու առիլիքտէ Բեանիլիլ (յամաուլթիւն) իթտիլէր վէ գա թողիլիքտէ էն իսթիւն օլան մագա մըն հիւքիւմէթի վէ թէնպիլիլնէ պադ աթընա ալըպ սէլահիլէթիլ իտր հուրդ թէվլիլնտէ տէվամ իտիպ պիր տէ սրէպիլիլնէ թէանիլեաթիլ իլալէ իթտիլէր վէ պունատա թամ պէշ պ թահամիլլ օլունտու քի քիլիսէտէ պու գատար ուզուն թէ համիլլիլն էմալի կէօրիլմէմիշ տէսէք ճայիլ տիր իմտի պէյլէ թէ տնիլեա վէ ինտտտէ տէվամ իտէն միւթթէ հիմիլն բանադրանը ճէզաորնա միւթթահագգ օլտուղու գէրլէ գա տար շիւփէ գալտըրը պիր պահա տէյիլ տիր առիլ պիր իտեանա սէքի

զինճի Տիեզերական ժողովը բանա դրանը թէրթիպ իթմիշ իսէ եա թէանիլեա իլէ օլան իտեան վէ Սուրբ Աթուա տախի թէնպիլիլնէ րէտտ իտիպ քիլիսէ սէլահիլէթիլն զասլ իտէն բանադրանը ճէզաոր չօգ տուր տէնէպիլիլ մի Ե

Մարիւլ զիքր Մէճմուտաթի իրմէնիճէ պէնտին միւլիլիլն Ս Ալֆօնսօստան կէթիլիլիլ շահատէթ ի սէ Բանարանա հագգ պիր սէպէպ օլմա պըլ պահալէն իւլիլիլ պիլ օլմա Ե պէզքիւր միւլիլիլ իսէ առիլ եկեղե ցական կիրուհիլնտէ գէրլէ գատար սուլ պուլմաորդ իլիլն Լիլուորիլն շէհատէթիլն քէնտինէ տէլիլ սայար ֆազաթ Ելանքի սախիլէ պահա իւզէրիլ նէ պիլնա օլան մուպահատէ տախի օախ թէ օլմա լազըմ կէլիլ օնու իլիլն մէզքիւր միւլիլիլն աախի պահա միւլէրլէթ վահի տիր Ե

Աճապ հանկը Ատուաճաբանա թիւնտա Ս Ալֆօնսօստան քիթապ լէրիլն հանկիլ պէնտինտէ վար քի քահանալար աղըր իսթա իլիլմէյէ ըէք քէնտի պաշարընա թեմական իլիլնա թիւնտան պըրապիլիլէր թեմականիլն իսթիլ քիլիլիլէրտէ սար ֆը նազար իտէպիլիլէր սէլահիլէթ լէրիլ ալընտըպ տախի բաբապըդ իճրա իտէպիլիլէր Ս Աթուա եա պըրպ օնտան տախի իթաթ էմր օլու նուրսա կոնգակ կէլիլսէ րէտտ իտէ պիլիլէր վէ պունալարա տա ճիւրաթ իթմէք հիշ գապահաթ տէյիլ հաթ տա պէլքի ֆազիլէթ տիր սէվապ տըր պէյլէ լանէթիլ վարդապետու թիւն վէ թալիլմաթ Գաթիլիլ Ատուա ճաբանիլիլնտէ պուլունամագ Ելէր պաշապ պիր մէզհէպիլն քիթապիլիլն տէ վար իսէ օնտա արամալը Ե

Եօգ էյէր Ս Ալֆօնսօստան շէհաթիլ լէրիլ լարիլ իլիլն իսէ նատըր քի լա էնգաթի սէյլէնիլ օուրուլլօր քէէնիլ շէրաթաթը հիւքմ օլմուլար իլթէ Ս Ալֆօնսօս տախի մէզքիւր մահալտէ (Դիլը 2 վասն գատալըն քոյ թիւ 66) բանադրանը տան էվ վէլ լէրիլ լարիլ լիլն իլիլալ լալը օլ

պարտաւորութիւնները:

Պաւ խոսէ. շարքով ընհապինիչիւն իր թիզասրնոտան զիտասէ իճրա օլունմուշ օլաուզու ճիւմէնին մալիւմիւ տիր, վէ եօգարտա տախի պասթ ու պէ. յան օլունշ տուր: Հաթթա վազը օլուն իխթարէ ճէվապ օլարագ տաի ըուհպան կիրուհի պիլճիւմէ Մօն. սինեօր Բլու իմէ պիր մէքթուպ եա. զրպ կարգաւոր իշխանութիւնա իթա. աթ իտէմէյիպ յունվար 25 յայտա. բարութիւնտա տէվամ իտէճէքէրի. նի վէ խորհուրդէրի տախի ճէմի. յէթլէրինէ թէվզի իթմէտէն վազ կէ. ճէմէյէճէքէրինի քէնտիլէր հէմ եազը կէ պիրտիրիպ (1870 հոկտեմ. 16-26 հաւաքական թուղթ.) հէմ իճրա իլէ տախի իսպաթ իթմիլէր տիր:

Պէջլէ պիր իգրարտան վէ ֆիլի. լիքթտէն սօղրա տահա նէ՞ գալըր: Սուրբ Ալֆօնսօս մահալի մէքթուրտէ պունու տա իլապէ իտէր քի էկէր միւթթէհիմ օլան պիր ընկերութիւն եա պիր միաբանութիւն իտէ, էլ վէ. ըրր միւթթէհիմէրին էսամէսինի ի. լան իթմէք, եախօտ սագլանըպ կէօ. ըրլնմէքէր իտէ, քիլիսէտէ իլան է. տիպ պիլթիրմէք վէ ալթը կիւն միւտ. տէթ վէրիտէ, էն ազըր պիր վու. գուաթ իլին պօլ պօլ էլվէրիլ: (Թիւ 55-56): Պիլիմ վուգուաթտա իտէ, գաչ ալթը կիւն, գաչ քիլիսէտէ գաչ զաղթթատա իլուն վէ իլթար օլմատը: իմտի պէջլէ ազիմ խաթա, վէ ինատ, վէ ինաէլ Գաթօլիքիք ազիմ պիր գայ. թակուլթիւն էօնիւնաէ վէ պէշ այ թէհամիւլտէն սօղրա էսհապը ճիւն. հայը քիլիսէ բանագրեւ էթմէյիպ տէ նէ եաբմալըտը. պունուն մուղայի. ըրինի իտտաա իթմէք եա Գաթօլիք թալիսթընը, վէ մէգհէպ էսասընը պիլմէք տիր, եախօտ Գաթօլիք. վի պիլիմ իլին գօ էտասընը չիւրիւթ. սիւն մահվ իթմին տէմէք տիր. պունտա օլամաղ: Գիլիսէնին թա պէտայէթին տէն պէրի պու ճիւնհալարտ պու ճէ. զալար վազ օլունմըշ տըր: Առաքե. լախան տէնիլէն գանուելարտա ճէջլէ գարաք վէրիլմիշ տիր: «Ֆէնտի եպիս.

կոպոսունու խօրլայըպ տէրմէք իտէն վէ խորան գուրան բարագըն բարագ. լըզը ալընտըն, վէ քէնտիլէն հէմէք. քեար օլանիլէր տախի, բանագրեալ օլունտար: Քէգալիք Անտիօք մէճի. սինին պէշինճի գանունունտա ճէջլէ թէրթիպ օլունմուշ տըր: Քիլիսէ, նի. զամընա գարշը գօմայա վէ քէնտի թեմականընտան պաշ գալարըրըրու. հանի մէմուրիլէթ իճրա իթմէյէ քիմ. սէնին սէլահիլէթի օլմասըն, եօգսա. քիւլլիլէն քիլիսէտէն ըէտտ օլունտըն:

Իմտի պունլար պէջլէ օլունտըն հալտէ, պու խոստուտա չիմտիլէ. տէք իպրազ օլունտն քեաֆթէյի էօղր վէ իթիրագըն վահի վէ էսասըրզ օլունտըն աղնալըմըշ օլունպ, ալթըրգ պունտան սօղրա կախակայութիւն եախօտ բանագրանք հապըրզ ըտը տէմէյէ եինէ միւթթէճասըր օլան վար իտէ, չիմտիլէտէք մէյտանէ գօնու. մամըշ եէնի պիր էօղր ու իթիրագ կէօթթէրմէլի տիրլէր. պունտա տէյիլ Գաթօլիքիքտէ, իլա հիչ պիր իըրիս. թիլան քիլիսէլէրի քիթապըրընտա պունունամայաճաղը աշիքեար տըր: Պիր սէնէտէն պէրի իթաաթարզ ըուհ. պան կիւրուհի հէր քիթապը տէվր իտիպ հէր միւնլիլիլի էօղրատը. շու. պունլունտսըղու անթիգանօնիլք ան. թի գաթօլիք էօլտուզ, նիզամըզ, նամէշըու վէ նա:մագպուլ հալ. տէն եադաաղընը սըրըրապիլէճէք պիր չարէ պունլմայա, ֆագաթ պունլաու. զու էօղրլէրին նէ մագուլէ ճէյլէր, նէ էսասըրզ պահպէր օլաուզունու կէօրտիլք. չարէ եօգ, պաշգա թիւր. լիւ տէ օլամաղ, չիւնքի էյէր պու հալլէրինէ մէզհէպիմիլտէ պիր էօղր պունլունապիլիլ օլայըտը, մէզհէպին էսասը մահվ օլմասը լազըմ կէլիլի իտի. պունունտա քէնտիլէրի տախի սէջլէ. յէմէզլէր:

Իշթէ պունուն իլին աիր քի տէ. ֆա թէքրարլարըզ: պու հալի միւշ. քիլլէտէն գուրթուլմայա նէ ըէվէր. սուրու, նէ շու, նէ պու, հիչ պիր ֆէտաքեարըզ ֆայիտէ էթմէզ, վէ քեաֆի տէյիլ տիր. պու հալ գալ.

տըրգաւ բանագրանք տախի միւնէր. ըէտ գալմասը լազըմ կէլիլի, եախօտ պիլ ֆարզ պու բանագրանք պալգսա, պաշգա պիր ճէզա գօնուլմասը լազըմ. կէլիլի. էկէր խաթայա ճէզա, ճիւրմէ գազէպ միւնէրթէտ իտէ, քիլիսէճէ միւնէրթէտ օլան պիր ըուհպան կիւ. ըուհիլէ տախի քիլիսէ ճէզասը միւ. ճէրթէտ տիր. պունտան տա խէլաս օլ. մագ, եինէ քէնտի եէտլէրինտէ տիր վէ պունունտա պու մէսէլէնին հալ. լի մուհալ գապիլիլտէն տիր:

ՄԻԻԹ Ե ՆԵՎԻՑԵ

Տիւնքի կիւն Հաշմէթլիւ Բաբա Հազրէթլէրինին էլլիսի Սէմահէթլիւ Մօնսինեօր Ֆրանքի մայէթինտէ օլան իքի Մօնսինեօր սըր քեաթիպլէրի վէ միհմանտար իզզէթլիւ Մագսիմ է. ֆէնտի ըիֆագաթը իլէ տէվլէթու. ուպունհէթլիւ Սատրազամ էֆէնտի. միլլին գօնաղընա պիլ ալիմէ վէ քէ. մալը հիւրմէթլէ գապուլ վէ խայլը. ճա միւլագաթ իթտիքտէն սօղրա սա. աթ տօգուզ գարարլէրինտէ Պէյօղ. լունտա վազի իտանէլէրինէ ալտէթ իթմիլէր տիր:

— Ֆրանսա մասալահաթ կիլարըր Մ. Տիւգրօ Օպէր ճէնապլէրի Ֆրանսա սէֆարէթիսանէտի պաշ թէրճիւմանը իլէ պիրլիքտէ Չաթը հազրէթը Սէ. տարէթէնահիլէրինին տէվլէթհանի. լէրինէ ազիմէթ իտուպ Չաթը հազ. ըէթը վէքեալէթէնահի իլէ պիր ու. զուն միւլաքաթտա պունլունտուգլա. ըր, լա թիւրքիտէ միւնտէրիճ տիր:

— Օրլէան Եպիսկոպոսու Մօնսինեօր Տիւփանլու վէ Բարիզ Սէրֆիսկոպու. ու Մօնսինեօր Տարպուա Հազրէթլէ. ըի վաթիգան մէճիլիլին քէմալը հիւր. մէթ վէ իթաաթլէ գապուլ իթմիշ օլտըրլարընը պա թահրիլաթը ըէս. միլէ սուրբ Աթոռա թէպլիլ իթմիլէր տիր:

— Ավամ ճու մշուրիլէթլինին Ժուր. նալ Օթթիլիլ նամ զաղթթասընտա

աթիսէքի իլաննամէ միւնտէրիճ տիր :
Հէմէհէրիէր :

Վէրոայլ ասիւքի հէր կիւն պիղ .
տէն ալմագոտս օլտուգլարը եհսիրէ .
քի գաթը, եախօթ թիւֆէնկէ թու .
թուպ իտամ իթմէքտէ տիրէր : Սա .
աթ կէչմէղ քի նիճէ մալիւմիւնիւղ
տիր, պու խաթալը ճինայէթին իճ .
րասընն հապէրի թէրաֆըմըղա վասլ
օլմասըն : Գաթէլինօ աղքէրէրի էօն .
լէրինտէ պէյազ պայրադ պուլուն .
տուղու հալտէ եաշասըն գրալ սէ .
տալէրի իլէ Բարիզէ տօղրու հարա .
քէթ իւղրէ տիրէր : Վէրոայլ հիւ .
քիւմէթի միւթմէտտին միլէթիէր
արասընտա մէրի օյան գալմանին
հարպիւնին խիւաֆընտա հարաքէթ
իտէր : Էյէր խասիմլէրիմիզ շայէթ
ասքէրէրիմիզտէն պիր քիշի գաթը ի .
տէճէք օլուրլար իսէ, պիղ տախի ան .
լէրինքինտէ պիրինէ պիր եախօթ իքի
քիշի գաթը իտէճէյիղ . Տայիմա ալի .
ճէնապ վէ հիտտէթինտէ հապգանի .
յէթքեար պիր ահալի մուհարէպէ .
տէն նիւֆրէթ իթտի միսիլիւ գան
տէօրիւմէսինտէն տախի թէնէֆիւր
իտէր, իսէտէ, տիւլմէնլէրինին հա .
րաքեաթը վահշիյանլէրինէ գարշը
քէնտինի հիմայէ իթմէք տախի վաղիֆէ .
սինտէն տիր : Իմաի հէր նէ քի տէ օ .
լուրտա օլտուն գըտասա գըտաս ֆէհ .
վասը իւղրէ հարաքէթ իտէլիմ :

— Ղազէ, Դամըղըն 115 ինճի նումէրօ .
տունուն 5 ինճի սահիֆէսինտէ 3 իւն .
ճիւ սիւթիւնիւն '24 իւնճիւ սաթը .
ընտա « պու պիր իթիգաթ տըր »
տէնէճէք եէրտէ սէհվէն պու պիր
իթթիֆագ տըր տէնմիշ :

ԹԵԼԵԿՐԱՖԻՅԵ

Միւնիխ 7 նիսան .

Սէրբիսդոպոս . Վաթիգան սինո .
թոտունա մուխալիֆէթ կէօթէրէն
խօճալարը բանադրանք իտէճէյինի
թէհտիտ խլէմիշ տիր :

Վէրոայլ 10 նիսան սաաթ 9

45 տապահ :

Իշ պու նիսանըն պիրինէ տէկին

Բարիզտէ զօրպալըղըն թէսկին օ .
լունամատըղը Թագալիտէ Բրուսիա
միւտախէլէ իտէճէյինի Վէրոայլ հիւ .
քիւմէթինէ իթթար իթմիշ օլտուղու
թէվաթուր պուլմուշ իսէ տէ . պի
էսաս տըր : Վէ Մ . Ժիւլ Ֆալըն
տիւնքի կիւն Բրուսիանըն գարա .
կեանը սէրասկէրիտինէ աղիմէթ իթ .
միշ օլտուղու տախի սահիհ տէյիլ
տիր :

Շու պիր գաշ կիւն զարֆընտա
մէճըուհ ճէնէրալ Բէշօ վէֆաթ իթ .
տի :

Տիւն դապահտան ախշամա գա .
տար նէօյի քէօրիւսիւ էօնիւնտէ
վաղ օլունմուշ օլան թօր պաթարի .
ալարը վէ Մայլօ գաբուստունն թօր
պաթարիալարը իլէ թօր աթէշինէ
խաֆիֆճէ տէվամ օլունտու :

Ֆէվգէլտտէ պիր դուհուրաթ օլմատը .
Սըգ տը Թրիեօմֆ տը Լէթօսլ ճիւլարընա
վէ Շանգէլիղէյէ պիր գաշ գումպարա
տիւլմիւշ տիր : Մօնմարթըրը վէ
Մօն—Վալէրիէն գալէլէրի տախի աթէշ
իթմէքտէ տիրէր : Պու սապահ ճէ .
տիտ թօր աթէշինէ տէվամ օլունտու .
յօր, Լը Սուար զազէթատը գօմիթէ
էմրի իլէ ասաքիր եաղըլան 800 տէն
թէճափուղ քէսանըն իըլէր իլէ մէ .
թէրիղլէրտէն էնիպ Բարիզի թէրք
իթմիշ օլտուղարը քէնէր քիւմիշ
տիր : Բէսմի զազէթա եէնի պիր էմր
մուճիպինճէ, 40 եաշընտա պուլու .
նան պէքեար վէ էվիլէրին սիլքի
աղքէրիլէյէ ճէլպ օլունմալարըն պէ .
յան իտէր :

Բարիզ 12 նիսան ախշամ

Շէհիր էնտիշէ իշինտէ տիր, չիւն .
քի Վէրոայլ ասաքիրինին հէնտէքլէրէ
հիւճմ իտէճէքլէրի հէր ան պէքլէնիւ
մէքտէ տիր : Եաղմայա տէվամ օլու .
նույօր :

Հաշմէթու Բարա հաղրէթլէրի .
նին իգտամ վէ հիմմէթի իլէ Պուր .
պօն վէ Օրլէան սիլսիլէլէրինն պէլ .
նինտէ պիր հիւսնիւ իթթիֆագ հա .
սըլ օլունաճաղը քէյլէնիլթօր, ճէյլէ
քի Տինճի Անրի (Պուրպօն) գրալ սըֆա .
թը իլէ Բարիզէ տուխուլ իտուպ վէ

(քէնտինին էվատը օլմատըղը ճիհէթ .
լէ), Գօնթ տը Բարի (Լուի Ֆիլիպին
թօրնու) տախի Ֆրանսանըն Սանտա .
լիի գրալիլէթինէ վէլիի ահտ թախ .
սիս գըլընաճագ ըմըշ :

Ավամ ճիւմհուրիլէթի աղալարը
իսթիֆա իթմէքտէ տիրէր : զօրպա .
լարըն ճէպլի եաղտըլարը տաքիր
հէր թարաֆտան ֆիրար իթմէքտէ
տիրէր :

Լօնտա 13 նիսան

Ղազէթալարտա նէշը օլունան Մ .
Կիզօնուն պիր մէքթուպունուն մաա .
լինտէն զօրպալարըն կիւն պէ կիւն ին .
գըրազ պուլմագտա օլտուղլարընը ,
վէ ումում միլէթ մէճիսինին թալրու
հարաքեաթընըն թէսպիրլի վէ հադ .
գանիլէթ իւղրէ օլտուղունտա պէյան
իտէր :

Սապըդ իմէրաթօր Նարօլէտն
խասթա տըր :

Պէրլին 13 նիսան

Շըլէգֆիլին Շըմալը պալէթինին
կէրույէ ըէտտ օլունմասընա տայիր
Տարիմարգատա վուգու սուլան թահ .
րիգաթտան Բիւնա Պիզմարդ իհթի .
րազ իտիպ պալէթը մէղքիւրիւն կէ .
րույէ վէրիլէճէյի գալիէն սէյլէն .
մէքտէ տիր : Պու սուրէթտէ Տանի .
մարգա տախի Յօլֆէրայն իթթիհա .
տընա տախիլ օլաճագ տըր :

Ֆրանսանըն զօրպալարընա գարշը
իլէրուտէ վուգուա կէլէճէք մուտ .
մէլաթ իշին պիր իսթիգրազ օլունտա .
ճագ տըր :

ՅՈՒՏՈ ՅԻՅԱԹԼԱՐԸ

ՂԱԼԱԹԱ ՊՈՐՏԱՍԸ

Գաղանտը	Ապրիլ	2	49 3
Այլալը		3	49 10

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ՎԵ ՄԵՍՈՒԼԸ ՂԱԶԻԹԱ
ՄԻԲԱՅԷԼ ԷՔՄԷՐՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻԻՀԵՆՏԻՍԵԱՆ

ՂԱԼԱԹԱ

ՀԱՅՈՑ ԵՆԱԶԵՆՈՑ ԳՈՂՈՑ ԹԻԻ 19 ՎԵՐԻ ԵՄԳ